

بررسی اثر تیمارهای شیمیایی، حرارتی و مرحله برداشت بر روی طول عمر و برخی صفات کیفی گل بریده میخک (*Dianthus caryophyllus*)

محمد رضا شفیعی^۱، احمد خلیقی^۲، مصباح باالار^۳ و علیرضا طلائی^۴
 ۱- بخش تحقیقات باغبانی مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج
 ۲، ۳ و ۴- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

در این تحقیق اثر برخی تیمارهای شیمیایی، حرارتی و مرحله برداشت بر روی طول عمر و برخی صفات کیفی گل بریده میخک (*Dianthus caryophyllus* L.) نوع استاندارد، رقم بلژیکی قرمز در قالب طرح آماری فاکتوریل در پایه کاملاً تصادفی در دو سال زراعی ۷۱-۷۲ و ۷۲-۷۳ مورد بررسی قرار گرفت. در مورد صفاتی که با گذشت زمان تغییر می‌کردند، زمان نیز به عنوان عامل چهارم در تجزیه و تحلیل آماری بررسی گردید و میانگین سطوح مختلف تیمارها و اثرات متقابل آنها در سطح ۵٪ و ۱٪ با آزمون دانکن مورد مقایسه قرار گرفت.

در این تحقیق اثرات درجه حرارت (۵°C، ۲۰°C، ۲۳°C، ۲۴°C، ۲۵°C) و مواد شیمیایی در ۵ سطح (ساکارز ۵٪، ۸-هیدروکسی کیولین ۶۰۰ ppm + ساکارز ۱٪ + اسیدسیتریک ۱۰۰۰ ppm، نیترات نقره ۵۵۰ ppm + ساکارز ۱٪ و، تیوسولفات نقره ۵۵۰ ppm + ساکارز ۱٪ و آب) در دو مرحله برداشت غنچه (گلبرگها ۵/۰ سانتی متر از کاسه گل خارج شده) و باز (متعارف تجاری که گلبرگها نسبت به محور کاسه زاویه ۹۰ می‌سازند) بر روی طول عمر و ده صفت دیگر مورد ارزیابی قرار گرفت. گل‌های میخک مورد نیاز در سال نخست از گلخانه ای در شهرستان محلات تهیه شدند و در سال دوم در گلخانه های گروه باغبانی دانشکده کشاورزی کرج پرورش داده شدند. آزمایشات در سردخانه‌ها و آزمایشگاههای گروه باغبانی انجام گردید. نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که درجه حرارت ۲۰°C با توجه به تمامی صفات به ویژه طول عمر، کیفیت ظاهری، عمر گلدانی و قطر گل، بهترین دما برای نگهداری گل بریده میخک می‌باشد.

همچنین مشخص شد که گلها در مرحله غنچه نسبت به گل‌های باز برتری معنی داری دارند ولی با توجه به قطر گل و درصد باز شدن آنها استفاده از محلولهای بازکننده جام گل برای دستیابی به حداکثر قطر گل، ضروری می‌باشد. مقایسه مواد شیمیایی مختلف نشان می‌دهد که STS و 8-HQ به طور کاملاً محسوس بیشترین اثرات مثبت را در طول عمر و خصوصیات کیفی گل بریده میخک دارند.

همچنین نتیجه گرفته شد که کاهش درصد مواد جامد محلول، قطر گل و وزن تازه با پیری گل ارتباط مستقیم دارند و تیمارهای مورد آزمایش اثر معنی داری در میزان بروز عارضه شکافته شدن کاسه گل ندارند.

مقایسه و انتخاب نهایی تیمارهای برتر (در اثرات متقابل سه طرفه) بر پایه ۵ صفت مهم مورد بررسی در طوق دو سال مشخص ساخت که تیمار حرارتی ۲۵°C گل‌های غنچه در محلول STS و 8-HQ (با طول عمر به ترتیب ۴۲/۵ و ۳۹/۱۷ روز) بهترین تیمارها بودند. در سال دوم آزمایش نیز تیمار ۲۰°C گل‌های غنچه در محلول 8-HQ (با ۱۹ روز طول عمر) جزء بهترین تیمارها قرار گرفتند.